
ВІТАЄМО ЮВІЛЯРА!

*20 червня 2008 року
виповнилось 60 років
видатному українському вченому,
академіку НАН України
Сергію Івановичу ПИРОЖКОВУ*



Сергій Іванович Пирожков – відомий в Україні та за її межами вчений у галузі демографії, методології стратегічного аналізу та економічного розвитку, національної безпеки країни, доктор економічних наук, професор, дійсний член Національної академії наук України.

Після закінчення з відзнакою Київського інституту народного господарства (нині Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана) та аспірантури того ж інституту за спеціальністю „Статистика” – розпочав трудову діяльність в Інституті економіки Академії наук УРСР.

У 1973 році захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук на тему: „Закономірності формування вікової структури населення”. У 1974–1976 роках працював молодшим науковим співробітником Інституту економіки АН України. У 1976–1990 рр. – в апараті Президії академії наук України на посадах вченого секретаря Відділення економіки, заступника начальника Науково-організаційного відділу, вченого секретаря Секції суспільних наук.

У 1990 році повертається до Інституту економіки АН України. Захищає дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук на тему: „Демографічні закономірності відтворення трудового потенціалу”.

Був членом Державної комісії з питань реорганізації в галузі науки, Комісії при Президентові України з питань громадянства (1993–1997), Ради по роботі з кадрами при Президентові України (1995–1997), член Ради з питань науки та науково-технічної політики при Президентові України (1996 р.) Впродовж 1995–1997 років працював у складі робочих груп з розробки проектів програм діяльності Кабінету Міністрів України, щорічних доповідей Президента України.

У листопаді 1992 року обраний членом-кореспондентом, а у 2000 році – академіком НАН України (відділення економіки, демографія). У 1994 році йому присвоєно вчене звання професора зі спеціальності “Демографія та економіка народонаселення”.

С.І. Пирожков – талановитий організатор науки. Фактично створивши Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України, з грудня 1991 року по березень 1992 року керує ним як директор-організатор, а з березня 1992 року по листопад 1996 року – директор Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. У подальшому формує і з червня 1997 року очолює Національний інститут українсько-російських відносин, який з березня 2001 року перетворено у Національний інститут проблем міжнародної безпеки при Раді національної безпеки і оборони України.

З 2001 року працював заступником секретаря Ради національної безпеки і оборони України, був керівником української частини Спільної робочої групи „Україна – НАТО з питань військової реформи”.

Один із засновників Фонду інтелектуального співробітництва „Україна ХХІ”. У Національній академії наук України створив Інститут демографії та соціальних досліджень, який очолював протягом п’яти років (2003–2007 рр.).

С.І. Пирожков глибоко досліджує проблеми демографії, відтворення населення, формування трудового потенціалу як важливої складової соціально-економічного розвитку країни. Розвинув традиції української демографічної школи академіка М.В. Птухи. Збагатив вітчизняну демографічну науку сучасними методами статистичного та математичного аналізу. Зробив розрахунки реальних втрат населення України під час демографічних катастроф у 30–40 роки ХХ століття.

Запропонована ним теорія інстабільності демографічної системи дала змогу по-новому осмислити процеси відтворення населення, міграції, еволюції вікової структури.

Для сучасної науки надзвичайно важливе методологічне значення має запропоноване С.І. Пирожковим поняття потенціалізму як самостійного напрямку у соціальних науках. Названий напрям було конкретизовано у розробленій ним методології дослідження трудового потенціалу, що дало можливість визначити його структуру, загальні межі, а також методи прогнозування.

Великий внесок С.І. Пирожков зробив у розвиток науки і практики демографічного прогнозування, зокрема визначивши перспективи динаміки населення України до 2050 року, що стало науковою базою для розроблення соціальної політики та політики регулювання ринку праці.

С.І. Пирожков успішно вивчає проблеми методології стратегічних досліджень, розробляє концептуальні підходи до забезпечення національної безпеки на основі комплексної оцінки системи взаємозалежних параметрів економічної, демографічної, соціальної, оборонної політики, гармонійного і безпечного розвитку суспільства, держави та особистості. Є автором і співавтором понад 330 наукових праць, у тому числі монографій: „Демографічні процеси і вікова структура населення”, „Трудовий потенціал у демографічному вимірі”, „Індекс людського розвитку: досвід України”, „Зовнішня міграція в Україні: причини, наслідки, стратегії”, „Зовнішні трудові міграції в Україні: соціально-економічний аспект” та ін. Він підготував 15 докторів та кандидатів наук.

За заслуги в розвитку науки С.І. Пирожков нагороджений орденами „За заслуги” II та III ступеня. Йому присвоєно почесне звання Заслуженого діяча науки і техніки України. Лауреат Державної премії України, премії НАН України імені Туган-Барановського, лауреат премії академії наук Білорусі, України та Республіки Молдова.

Почесний професор Пекінського інституту міжнародних порівняльних досліджень, член Всесвітньої і Європейської асоціацій народонаселення, Міжнародної організації з наукового дослідження населення, Міжнародного інституту стратегічних досліджень (Лондон).

С.І. Пирожков з 2007 року на дипломатичній роботі – Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Молдова.

Щиро вітаючи шановного Сергія Івановича із ювілеєм, зичимо йому міцного здоров'я, довгих років життя, нових вагомих досягнень на науковій та на ниві громадської і дипломатичної діяльності.

Академік Національної академії наук України

В.М. ГЕЄЦЬ

Член-кореспондент Національної академії наук України

Е.М. ЛІБАНОВА